

Kannen kuvat ja taitto: Susanna Lehtimäki / Peijakkään pieni kuvapuoti

Loimaan
kaupungin
arviointikertomus

2025

Tarkastuslautakunta

Kuvissa Loimaan osallistuvan budjetoinnin 2025 voittajaehdotus Lasten Harju. Rahalla hankittujen neljän metsäseikkailuteeman asennus Alastaro Circuitin sisäkäynnin tuntumaan saatiin valmiiksi 20.5.2026.

Sisälllys

1. Puheenjohtajan tervehdys	3
2. Tarkastuslautakunnan toiminta.....	4
3. Kaupungin talous.....	5
3.1. Taloudellinen asema ja kehitys	5
3.2. Talouden tasapainottamistarve ja toimenpiteet	6
3.3. Kuntakonsernin ohjaus ja valvonta sekä konserniyhteisölle asetettujen tavoitteiden toteutuminen 6	
4. Investoinnit	8
5. Kuntalaisten osallistumis- ja vaikutusmahdollisuudet	9
6. Vuoden 2024 arviointikertomuksen toimenpide-esitysten toteutuminen	10
7. Vuoden 2025 tilinpäätös ja johtopäätökset	10
8. Hallintopalveluala.....	10
8.1. Kaupunginvaltuusto	10
8.2. Kaupunginhallitus.....	11
8.3. Tarkastuslautakunta.....	11
8.4. Keskusvaalilautakunta.....	11
8.5. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen -hyvinvointitoimikunta.....	11
9. Elinkeino- ja kaupunkikehityspalvelut	12
9.1. Yrityspalvelut.....	12
9.2. TE-palvelut	15
9.3. Markkinointi- ja viestintä	16
10. Tekninen ja ympäristöpalveluala.....	16
11. Sivistyspalveluala.....	17
11.1. Varhaiskasvatus.....	18
11.2. Perusopetus	18
11.3. Vapaa-aikapalvelut.....	19
11.3.1. Kirjastopalvelut.....	20
11.3.2. Kulttuuripalvelut.....	20
11.3.3. Liikuntapalvelut	20
11.3.4. Nuorisopalvelut	21
11.3.5. Työväenopisto ja musiikkiopisto	21

12. Loimaan vesi -liikelaitos	22
13. Muut tytäryhteisöt ja kuntayhtymät	23
13.1. Kehitys Oy Kurittula	23
13.2. Hulmin Huolto Oy.....	23
13.3. Kiinteistö Oy Loimaan Vuokra-asunnot	23
13.4. Kiinteistö Oy Telkäntie	24
13.5. Loimaan Kaukolämpö Oy	24
13.6. Kiinteistö Oy Alastaro-koti	25
13.7. Kuntayhtymät Lounais-Suomen Koulutuskuntayhtymä (Novida).....	25
13.8. Varsinais-Suomen liitto	26
14. Allekirjoitukset	27

1. Puheenjohtajan tervehdys

Loimaan kaupungin arviointikertomus tarjoaa tärkeän katsauksen kuluneen kauden päätöksiin ja taloudenhoitoon. Tarkastelujaksolla on tehty useita ratkaisuja, joiden vaikutuksia kaupunkilaisten arkeen ja kaupungin taloudelliseen kestävyYTEEN on syytä arvioida huolellisesti.

Erityistä huomiota on kiinnitetty kaukolämmön ostoon liittyvään järjestelyyn. Ratkaisu on herättänyt keskustelua kustannusten kohdentumisesta ja siitä, miten toiminnan taloudelliset edellytykset on kokonaisuudessaan arvioitu pitkällä aikavälillä.

Myös lähijunaliikennettä koskeva päätös on ollut merkittävä kokonaisuus kaupungille. Hanke tuo mukanaan kustannuksia, ja sen hyötyjen kohdentumista sekä vaikutuksia työmatkaliikenteeseen on tärkeää seurata jatkossa tarkasti. Tämä korostaa ennakoarvioinnin ja vaikutusten kokonaisvaltaisen tarkastelun merkitystä tulevassa päätöksenteossa.

Talousraportoinnissa havaitut vaihtelut ja epätarkkuudet osoittavat samalla tarpeen kehittää talouden seurantaa ja raportoinnin laatua edelleen. Ajantasainen ja luotettava tieto on hyvän päätöksenteon perusta, ja sen vahvistaminen tukee kaupungin vastuullista taloudenhoitoa myös tulevaisuudessa.

Uusi valtuustokausi tarjoaa hyvän mahdollisuuden kehittää toimintatapoja ja vahvistaa päätöksenteon laatua entisestään. Menneistä kokemuksista voidaan ottaa oppia ja rakentaa avoimuuteen, yhteistyöhön ja kestävyYTEEN perustuvaa hallintoa.

Haluan esittää lämpimät kiitokset tarkastuslautakunnalle huolellisesta ja asiantuntevasta työstä. Sen tekemä arviointityö on tärkeä osa kaupungin toiminnan kehittämistä ja vastuullisen hallinnon tukemista.

Loimaalla 27.5.2025

Timo Lahtinen

2. Tarkastuslautakunnan toiminta

Huhtikuussa 2025 pidettyjen kuntavaalien jälkeen valittu kaupunginvaltuusto valitsi 2.6.2025 toimikaudelle 1.6.2025 - 31.5.2029 tarkastuslautakuntaan seuraavat jäsenet ja varajäsenet:

Timo Lahtinen, pj	Kimmo Kannisto
Ilkka Uusitalo, vpj.	Markku Pulliainen
Eeva Anttila	Pirkko Jalasjoki
Mimosa Helander	Suvi Ollilainen
Mari Koenkytö	Päivi Isotuovola
Maria Suonpää	Sampsa Heinonen
Leila Tanskanen	Sanna Virtala
Juha Vuorinen	Riikka Ollila

Varajäsenistä lautakunnan kokouksiin ovat osallistuneet Suvi Ollilainen, Sampsa Heinonen, Riikka Ollila ja Päivi Isotuovola

Tarkastuslautakunta hyväksyi koko toimikauttaan koskevan arviointisuunnitelman 20.4.2026. Lisäksi lautakunnan jäsenet ovat osallistuneet kahteen eri koulutukseen.

Tilintarkastusyhteisönä on toiminut Talvea Julkishallinnon palvelut Oy, JHT Jukka Vuorion toimiessa vastuullisena tilintarkastajana. Lautakunnan sihteerinä on toiminut arkistosihteerinä Sami Männistö. Lautakunnan kokoukset on järjestetty hybridikokouksina, joten niihin on ollut mahdollista osallistua myös etäyhteyden kautta. Lautakunta kokoontui 2025 syksyllä 6 kertaa ja 2026 keväällä 8 kertaa.

Tarkastuslautakunnan jäsenet ovat ilmoittaneet seuraavat esteellisyydet:

Timo Lahtinen:	Kiinteistö Oy Loimaan vuokra-asunnot
Ilkka Uusitalo:	Ei esteellisyyksiä
Eeva Anttila:	Vammaisneuvosto, Sivistyslautakunta, Kiinteistö Oy Loimaan vuokra-asunnot, Hulmin huolto Oy
Mimosa Helander	Sivistyslautakunta, vammaisneuvosto
Mari Koenkytö	Loimaan Vesi -liikelaitos
Maria Suonpää	Ei esteellisyyksiä
Leila Tanskanen	Sivistyslautakunta, Hulmin huolto
Juha Vuorinen	Sivistyslautakunta

Tätä arviointikertomusta varten on 2025 syksyllä ja 2026 keväällä haastateltu seuraavia viranhaltijoita ja tytäryhteisöjen edustajia:

Jari Rantala	Kaupunginjohtaja
Katja Mäkelä	Talousjohtaja
Manne Pärkö	Sivistysjohtaja
Kimmo Virta	Loimaan vesiliikelaitoksen johtaja
Paavo Laaksonen	Kehittämisjohtaja
Antti Korte	Tekninen johtaja
Tero Tähtinen	Loimaan kaukolämpö Oy:n toimitusjohtaja
Timo Kaunisto	Loimaan kaukolämpö Oy:n hallituksen pj.
Martta Lehto	Nuorisovaltuuston puheenjohtaja
Mika Mutala	Vanhusneuvoston puheenjohtaja
Oili Saarikko	Vammaisneuvoston puheenjohtaja

Talousjohtajaa ja kaupunginjohtajaa on haastateltu kahdesti.

Lisäksi tarkastuslautakunta on tutustunut paikan päällä Loimaan Vesi –liikelaitoksen ja Loimaan kaukolämpö Oy:n toimintaan.

3. Kaupungin talous

3.1. Taloudellinen asema ja kehitys

Loimaan kaupungin taloudellinen tilanne säilyi vuonna 2025 edelleen vakaana, vaikka yleinen talouskehitys, korkotaso sekä työllisyystilanne olivat epävarmoja. Kaupungin ja Loimaan Vesi -liikelaitoksen yhteenlaskettu tilikauden tulos oli noin 0,4 milj. euroa ylijäämäinen. Kaupungin taseessa oli vuoden 2025 lopussa ylijäämää noin 11,1 miljoona euroa ja vastaavasti kaupunkikonsernin osalta kertynyt ylijäämä oli 29,2 miljoona euroa. Tarkastuslautakunta pitää myönteisenä sitä, että Loimaan kaupungin tilikaudet ovat olleet ylijäämäisiä usean vuoden ajan ja että talouden tasapainottamisessa on onnistuttu.

Kaupungin toimintaympäristöön liittyy kuitenkin edelleen merkittäviä epävarmuuksia. Väestökehitys oli edelleen negatiivinen ja kaupungin asukasmäärä väheni vuoden aikana ennakkotietojen mukaan 172 asukkaalla. Työttömyysaste oli joulukuussa 2025 korkea, 12,8 %. Tarkastuslautakunta katsoo, että väestökehityksen heikkeneminen ja korkea työttömyys lisäävät pitkällä aikavälillä painetta kaupungin palvelurakenteeseen sekä verorahoituksen riittävyyteen.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että kaupunki jatkaa talouden pitkäjänteistä suunnittelua sekä investointien huolellista priorisointia. Erytystä huomiota tulee kiinnittää investointien vaikutuksiin käyttötalouteen, lainakannan kehitykseen sekä konsernitalouden kokonaisuohjaukseen. Kaupungin vuosien 2020–2025 aikana kertynyt yli 18 milj. euron yhteenlaskettu ylijäämä antaa talouden tasapainottamiseen puskuria myös tuleville vuosille.

3.2. Talouden tasapainottamistarve ja toimenpiteet

Tarkastuslautakunta toteaa, että kaupungin taloussuunnittelussa tulee edelleen varautua toimintaympäristön muutoksiin ja julkisen talouden kiristymiseen. Vaikka vuoden 2025 tulos oli ylijäämäinen, taloussuunnitelmavuosille sisältyy epävarmuutta muun muassa valtionosuuksien, korkotason sekä työllisyyden kehityksen osalta.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että kaupungin talousarvion toteutumista seurataan aktiivisesti ja mahdollisiin poikkeamiin reagoidaan riittävän ajoissa. Kaupungin tulee jatkaa toiminnan tuottavuuden kehittämistä, palveluverkon arviointia sekä konserniohjauksen vahvistamista. Erityistä huomiota tulee kiinnittää myös siihen, että kaupungin investointitaso säilyy pitkällä aikavälillä taloudellisesti kestävällä tasolla.

Tarkastuslautakunta katsoo, että kaupungin talouden kokonaisuus oli vuonna 2025 edelleen hallinnassa, mutta tulevien vuosien talouden tasapainon turvaaminen edellyttää edelleen suunnitelmallista taloudenpitoa sekä strategisten tavoitteiden johdonmukaista toteuttamista

3.3. Kuntakonsernin ohjaus ja valvonta sekä konserniyhteisölle asetettujen tavoitteiden toteutuminen

Kaupunkikonsernilla tarkoitetaan kaupungin ja yhden tai useamman muun yhteisön muodostamaa taloudellista kokonaisuutta, jossa kaupungilla on yksin tai yhdessä muiden kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa määräysvalta. Loimaan kaupungin vesihuoltolaitos on liikelaitos, joka yhdistellään suoraan kaupungin viralliseen tilinpäätökseen. Ulkoiseen konsernitaseeseen yhdistellään ne tytäryhteisöt, joissa kaupungilla määräysvaltaa (yli 50 prosenttia) ja kaupungin palveluja tuottavat kuntayhtymät omistusosuuksien suhteessa.

Konserniohje on uudistettu ja hyväksytty kaupunginvaltuustossa 13.6.2022.

Loimaan kaupungin vuoden 2025 tilinpäätöskirjassa todetaan konsernin ohjauksesta ja valvonnasta seuraavaa (s. 47): ”Yhteydenpito konserniyhteisöjen ja omistajan välillä on riittävää ja sitä tulee mahdollisuuksien mukaan yhä syventää. Konsernivalvontaa ja omistajaohjausta kehitetään vuorovaikutteisemmaksi”, ja ”Kaupunginhallituksen käsityksen mukaan konsernivalvonta- ja ohjaus on ollut hyvällä tasolla.” **Tarkastuslautakunta kysyy, miten yhteydenpitoa tullaan kehittämään? Perustuuko käsitys mutuntumaan?**

Konsernirakenne vuoden 2025 lopussa:

Liikelaitos	Omistusosuus
Loimaan Vesi- liikelaitos	100 %
Tytäryhteisö	Omistusosuus
Asunto- ja kiinteistöpoliittiset yhtiöt:	
Hulmin Huolto Oy	100 %
Kiinteistöosakeyhtiö Alastaro-koti	60 %
Kehitys Oy Kurittula	100 %
Kiinteistö Oy Loimaan Vuokra-asunnot	100 %
Kiinteistö Oy Telkantie 1	100 %
Energiapoliittinen yhtiö:	
Loimaan Kaukolämpö Oy	100 %
Kuntayhtymät	Omistusosuus
Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymä	47,2 %
Varsinais-Suomen liitto	3,55 %

4. Investoinnit

Loimaan kaupungin ja Vesi-liikelaitoksen investointimenot olivat vuonna 2025 yhteensä 12,3 milj. euroa (vuonna 2024: 4,2 milj. euroa). Kaupungin osuus oli 10,4 milj. euroa.

Kaupungin investointimenot tuplaantuivat edellisvuosiin verrattuna. Kaupungin talousarvion alkuperäinen 4,9 milj. euroa korotettiin 5,2 milj. Eurolla ostaakseen Sallila Energialta Oy:ltä sen omistamat 36 kappaletta Loimaan Kaukolämpö Oy:n osakkeista. Kaupan jälkeen kaupungin osakeomistus Loimaan Kaukolämmöstä on 100%.

Osaan investointeja tuli paljon ylityksiä, mm. Puistokadun koulun palovaroitinjärjestelmän uusiminen sekä Alastaron kunnantalon salaojien korjauksen, ja osaa investointeja ei edes laitettu alkuun myönnetyistä budjetista huolimatta, mm. Mäenpään silta ja Eteläkaari. Olisiko paremmalla suunnittelulla pystytty varautumaan osaan ylityksistä?

Loimaan kaupunki	TA 2025	TA+M 2025	TP 2025	Poikkeama	Käyttö %
Investointimenot	-4 900 000	-10 400 000	-9 586 294	-813 706	92%
Investointitulot	100 000	100 000	122 889	-22 889	123%
Investoinnit netto	-4 800 000	-1 900 000	-9 463 405	-836 595	92%

Talousarviossa oli paljon investointeja ja niitä toteutettiin vuoden aikana pääsääntöisesti hyvin. Paljon tuli budjettiylityksiä erinäisten yllätysten takia.

Talonrakennushankkeissa Metsämaan päiväkodin hankesuunnitelmat ovat valmistuneet ja vanha päiväkoti puretaan sekä uutta päiväkotia aletaan rakentamaan keväällä 2026.

Virttaan päiväkodin budjetti ylittyi 724 036 eurolla, koska rakennustyöt etenivät suunniteltua nopeammin ja maksuerät painottuivat vuodelle 2025. Päiväkoti valmistuu kokonaisuudessaan keväällä 2026.

Vuoden aikana on tehty paljon pieniä sekä isohkoja korjauksia ja parannuksia rakennuksiin sekä tiestöön. Pääterveysaseman julkisivukorjausta jatkettiin ja Heimolinnan toiminnallisuuden sekä akustiikan parantamista on vuoden aikana toteutettu akustiikkaverhoin sekä äänitekniikan osalta.

Kunnallistekniikan osalta budjetoinnista huolimatta on jätetty monta suunnitelmaa tekemättä. Suunnitelmiin on tullut muutoksia, ne eivät ole edenneet tai mukana on toisia osapuolia, jonka kanssa hanketta tehdään yhdessä. Katujen päällystysohjelma on saatu valmiiksi.

Ylityksiä tuli mm. Puistokadun koulun palovaroitinjärjestelmän uusiminen sekä Alastaron kunnantalon salaojien korjauksen, ja osaa investointeja ei edes laitettu

alkuun myönnetystä budjetista huolimatta kuten Eteläkaaren jatkaminen. Olisiko paremmalla suunnittelulla pystytty varautumaan osaan ylityksistä? Miksi osaa budjetoiduista suunnitelmista ei edennyt? Miksi Virttaan päiväkodin lopullinen hinta oli n. 50 % pienempi kuin budjetoitu?

5. Kuntalaisten osallistumis- ja vaikutusmahdollisuudet

Osallistuvan budjetointi ei kaikilta osin täytä sille asetettuja tavoitteita. Vaikka aikataulua on muutettu siten, että suunnittelu alkaa jopa 5 kk aikaisemmin (2/25 nyt 11/25) syntyy lopullinen päätös kuitenkin aikaisintaan huhtikuussa. Käyttökohde on toteutettava budjettivuoden aikana, joten idean toteutusajaksi jää vain 6–7 kk. Lautakunta pyytää, että aikataulua tarkastellaan siten, että voittavasta ideasta voidaan tehdä päätös heti alkuvuodesta ja että voittanut idea toteutetaan mahdollisimman tarkasti täyttääkseen budjetoinnille asetetun tavoitteen asukkaiden ottamisesta mukaan päätöksentekoon taloudellisten resurssien käyttämisestä.

Yksi valtuustokauden strategisista tavoitteista oli Hyvinvointi ja osallisuus, jonka tarkempi sisältö hyvin kuvaa kuntalaisille tärkeän vaikuttamiskanavan, vaikuttajatoimielinten toimenkuvaa. Edellisellä kaudella lisättiin vammais- ja vanhusneuvostolle puhe- ja läsnäolo-oikeus valtuuston kokouksiin, joka jo nuoriosvaltuustolla oli. Oikeutta on kiitettävästi käytetty - nuoriosvaltuusto 6/7, vanhusneuvosto 5/7 ja vammaisneuvosto 6/7. Elimet tekevät varmasti enemmän kuin dokumentit osoittavat. Lautakunnan haastateltua kaikkien vaikuttajatoimielinten edustajia saatiin vaikutelma siitä, että uuden valtuustokauden alkaessa elimet tarvitsisivat enemmän ohjausta toiminnan käynnistämiseen, oikeuksien ja velvollisuuksien läpikäymiseen ja dokumenointitapoihin. **Lautakunta pyytää ratkaisuja vaikuttajatoimielinten ohjaukseen uuden valtuustokauden alussa.**

Yksi kauneimmista ja valtakunnallisestikin huomiota herättäneestä tavasta lisätä asukkaiden osallisuutta on hoivamusikkotoiminnan jatkaminen ja resurssien lisääminen. Hoivamusikkotoiminta on ainoa tapa varmistaa musiikillinen kohtaaminen ihan jokaiselle ja hyvinvoinnin edistämistä kaikissa ikäryhmissä.

Vuonna 2024 kaupunkilaiset pääsivät kertomaan mielipiteensä torialueen kehittämisessä. Osallistujia oli 369. Määrää voidaan pitää erittäin suurena. Lautakunta haluaa muistuttaa saaduista esityksistä ja toivoo, että kaupunkilaisten silloin ilmaisemat toiveet ja kehittämis ehdotukset huomioidaan torialueen suunnittelussa.

6. Vuoden 2024 arviointikertomuksen toimenpide-esitysten toteutuminen

Tarkastuslautakunta on huomauttanut valtuuston pienestä roolista ylimpänä päätöksentekijänä. Tähän edelleen toivotaan parannusta.

Tarkastuslautakunta edellytti, että jatkossa tilinpäätösasiakirjassa esitetään kunkin tytäryhteisön kohdalla arvio tavoitteiden toteutumisesta edelliseltä tilikaudelta. Tämä asia on hoidettu ajan tasalle.

Lautakunta edellytti, että käyttämättömien ja vajaalla käytöllä olevien rakennusten kohtalo olisi ratkaistava. Rakennuksia on laitettu myyntiin, mutta niiden kohtaloa ei ole kuitenkaan ratkaistu. Varhan tyhjilleen jättämien kiinteistöjen kohtalo on vielä ratkaisematta.

7. Vuoden 2025 tilinpäätös ja johtopäätökset

Kaupungin ja Loimaan vesi- liikelaitoksen vuoden 2025 tilinpäätös oli 424 000 € ylijäämäinen, vaikka alkuperäinen tulosennuste oli 760 000 alijäämäinen. Vesiliikelaitoksen tulos paransi kaupungin tulosta 282 288 €.

Tarkastuslautakunnan mielestä kaupungin taloutta on johdettu vastuullisesti ja taloudellinen tila on vakaa.

8. Hallintopalveluala

8.1. Kaupunginvaltuusto

Kaupunginvaltuusto on kaupungin ylin päättävä elin. Valtuusto aloitti työnsä entistä pienempänä 33 edustajan voimin. Valtuuston tehtävät on määritelty kuntalaissa, § 14. Kaupunginvaltuuston kokouksia oli vuonna 2025 vain seitsemän ja ne pidettiin hybridikokouksina. Lisäksi pidettiin kaksi valtuustoseminaaripäivää. Tarkastuslautakunta toivoo edelleen valtuuston roolin vahvistamista. Esimerkiksi Jätelautakunnalle annettu ohjeistus sakokaivojen tyhjennyksestä olisi voinut olla valtuuston antamana selkeämpi ja enemmän asukkaiden, sekä paikallisten yrittäjien edun mukainen.

Lisäksi Tarkastuslautakunta esittää harkittavaksi, että valtuustoseminaarit järjestetään eri ajankohtina kuin valtuuston kokoukset. Lautakunta esittää myös, että seminaareista maksetaan hallintosäännömukainen kokouspalkkio.

Tarkastuslautakunta katsoo, että loppuvuodesta 2025 kaupunginvaltuuston kokouksiin tuotu uusi vakioasia "Kaupunginjohtajan ajankohtaiset asiat" tuo päätöksentekoon selkeyttä ja ennakoitavuutta.

8.2. Kaupunginhallitus

Kaupunginhallitus on raportoinut epätarkkoja talousennusteita. Tarkastuslautakunta kehottaa parantamaan talousraportointia tarkemmaksi ja selkeämmäksi. Talousraportoinnissa vesilaitoksen tulisi toimia ja näkyä luvuissa vain kattaakseen kulunsa puhtaan ja jäteveden osalta niin, etteivät ne rasita toisiaan, eikä niillä parannella kaupungin tulosta.

Kaupunginhallituksen alaisuudessa toimiva taloustyöryhmä on osoittanut tarpeellisuutensa kuntatalouden muuttuessa vaikeammin ennustettavaksi.

8.3. Tarkastuslautakunta

Vaalikaudelle 2021–2025 valittu tarkastuslautakunta käsitteli vuoden 2024 talousarvion ja jätti lakisääteisen arviointikertomuksensa 22.5.2025, jonka jälkeen lautakunnan toimikausi päättyi. Tarkastuslautakunnan kulut olivat vuoden 2025 osalta budjetin mukaiset

8.4. Keskusvaalilautakunta

Vuonna 2025 järjestettiin kunta- ja aluevaalit. Vaalit toteutuivat suunnitellun mukaisesti, eikä ongelmia raportoitu.

8.5. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen -hyvinvointitoimikunta

Hyvinvointitoimikunta kokoontui vuonna 2025 kuusi kertaa. Hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman valmistelu oli toimikunnan keskeisiä tehtäviä yhdessä henkilöstöpäällikön kanssa. Kaupunginvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 8.12.2025 Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman v.2025–2029. Hyvinvointisuunnitelma on osa kaupungin strategista johtamista, ja tarkastuslautakunta toivoo, että hyvinvointia edistävät toimet otetaan huomioon Loimaan kaupungin kaikilla palvelualoilla asioita valmisteltaessa.

Hyvinvointikertomuksen -ja suunnitelman työstämiseen osallistuivat kaupungin kaikkien palvelualojen lisäksi järjestöjä, seurakunta ja Novida. Evästyksiä pyydettiin vaikuttamistoimielimiltä, lautakunnilta, kaupunginhallitukselta ja –valtuustolta, josta toimikuntaa voidaan kiittää. Myös Loimaan kaupungin asukkaiden ääni kuuluu Loimaan hyvinvointisuunnitelmassa erilaisten kyselyjen kautta, joita ovat mm. kaupungin hyvinvointikysely (2025), kouluterveyskysely (2023 ja 2025) sekä kaupungin palveluihin liittyvät kyselyt. Kyselyihin vastaamisen mahdollisuutta voidaan pitää yhtenä tärkeänä vaikuttamisen muotona.

Tarkasteltujen indikaattoreiden valossa loimaalaisten hyvinvointi noudattelee pääasiassa koko maan trendejä, joten olemme tekemisissä valtakunnallisten ilmiöiden kanssa. Loimaan kaupunkia haastaa matala syntyvyys ja ikääntyneiden asukkaiden suuri suhteellinen osuus sekä työttömyys. Joulukuussa 2025 työttömyysaste 12,8 %. Syrjäytymisriskissä olevia 18–24-vuotiaita (ei työssä, ei

opiskele, ei ole varusmiespalveluksessa) on Loimaalla 21 %, kun koko maan tasolla osuus on 17 %. Loimaalla on pienituloisia suhteessa verrokkikaupunkejaan enemmän. **Loimaan HYTE-kerroin oli (hyvinvoinnin edistämisen pistemittari) 54/100. Koko maan HYTE-kerroin oli 71.**

Asukaslukuun positiivisesti vaikuttaa maahanmuutto. Tarkastuslautakunta nostaa esille seuraavia indikaattoreita, joihin palvelualoilla on syytä kiinnittää edelleen huomiota: Työkyvyttömyysindeksi on korkea (124,6), toiseksi korkein Varsinais-Suomessa, Nuorten elämäntyytyväisyys on hieman valtakunnan keskiarvoa alhaisempi, erityisesti tytöillä ahdistuneisuutta ja yksinäisyyttä esiintyy enemmän kuin pojilla, psyykkisesti merkittävästi kuormittuneiden osuus on kasvussa, erityisesti matalan koulutustason väestöryhmissä-

Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmia ja –suunnitelmia ovat Loimaan kaupungin liikuntasuunnitelma, Ennaltaehkäisevä päihdetyönsuunnitelma, Lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelma (valmistelussa), Loimaan kaupungin valmiussuunnitelma, Loimaan kaupungin palveluysiköiden valmiussuunnitelmat.

Hyvinvointisuunnitelma laaditaan valtuustokausittain ja hyvinvointikertomus vuosittain, mikä tekee mahdolliseksi loimaalaisten hyvinvoinnissa tapahtuvien muutosten seuraamisen pitkäjänteisesti.

9. Elinkeino- ja kaupunkikehityspalvelut

Uusi Elinkeino- ja kaupunkikehityspalvelut sisältää viisi palvelua tuottavaa osaluuetta: yrityspalvelut, työllisyyspalvelut (kotoutumispalvelut), Markkinointi- ja viestintä, maaseutupalvelut ja kehittämishankkeet.

Kaupungin päättyvän strategiakauden määritellyjä tavoitteita olivat:

- Elinvoima ja asuminen
- Hyvinvointi ja osallisuus
- Johtaminen ja talous

Loimaan visio 2030 on *Menestystarinoiden Loimaa*. Siinä Loimaa nähdään osaajia, asukkaita ja yrityksiä houkuttelevana, sekä kestäviä ja uudistuvia palveluja tuottavana menestystarinoiden seutukaupunkina, missä elinvoimaa ja hyvinvointia luodaan yhdessä.

Elinvoimayksikkö on keskittynyt pääosin Elinvoimatalolle sekä Virastotalolle. Tarkastuslautakunta ehdottaa pohdittavaksi, toisiko toiminnan keskittämisestä yhteen toimitilaan enemmän synergiaa?

9.1. Yrityspalvelut

Loimaan kaupungin, Loimaan Yrittäjien, Alastaron Yrittäjien, Loimaan Seudun Yrittäjänäisten ja Loimaan Kauppa ja Palvelut Yhdistyksen yhteinen

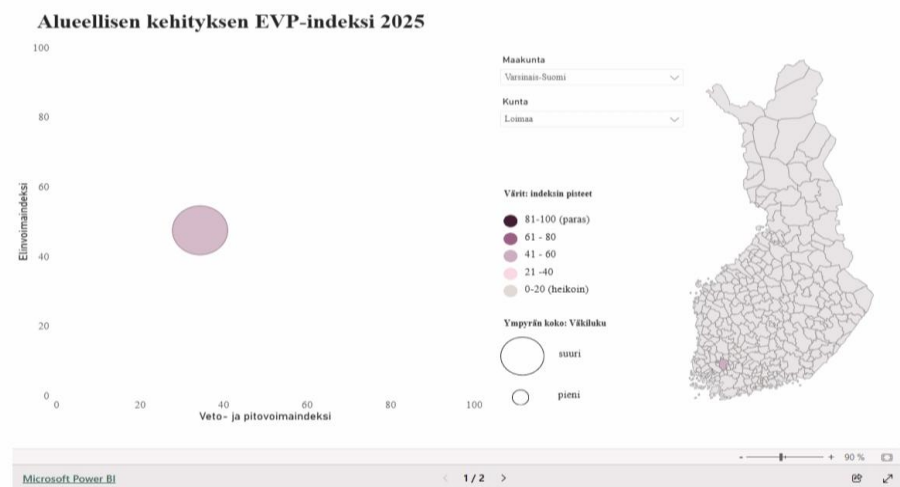
Elinvoimalupaus allekirjoitettiin 13.3.2024. Elinvoimalupauksen painopisteitä ovat:

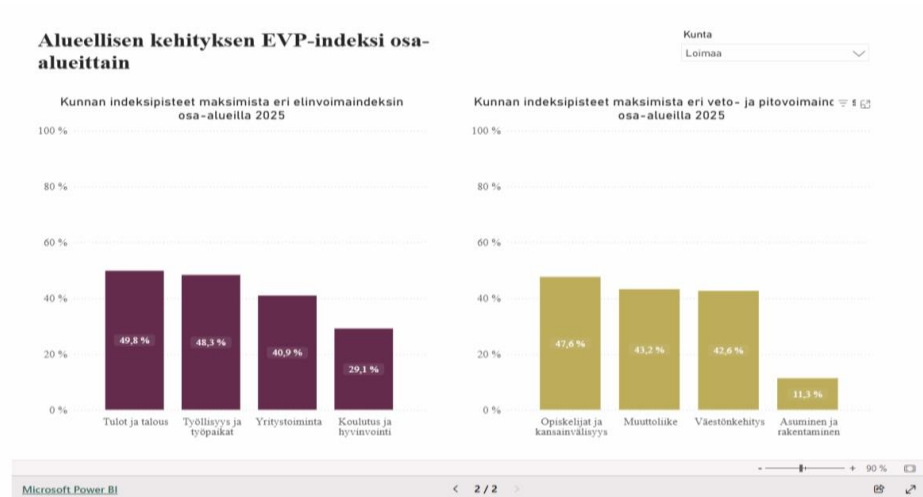
- Toimiva vuoropuhelu
- Yrittäjämönteiset hankinnat
- Yritysvaikutusten arviointi
- Kuntabarometrin hyödyntäminen ja elinvoimaohjelmatyön käynnistäminen.

Strategialinjauksen tavoitteiksi oli asetettu, että kaupunki luo kilpailukykyisen toimintaympäristön elinkeinolle ja edistää vihreää siirtymää. Tämä on tukenut elinvoimaista Loimaata, joka on pystynyt tarjoamaan yrittäjille monipuolisesti yritystontteja. Yrityskontakteja on tavoitteiksi asetettu 300, mikä on toteutunut hyvin.

Loimaalla menestystarinoita syntyy, kun paikkakunnalla on aidosti hyvä yrittäjä, lupaprosessit ovat kunnossa ja sujuvia, sekä vuoropuhelu kaupungin kanssa toimivaa.

Elinvoimaa, vetovoimaa ja pitovoimaa kuvaava Kuntaliiton EVP-indeksi oli Loimaalla v. 2025 seuraava: <https://www.kuntaliitto.fi/> ja Loimaan tilanne kuvataan seuraavissa kuvissa.

Loimaa sijoittuu elinvoimavertailussa 16:sta Varsinais-Suomen aluetta tarkasteltaessa (27 kuntaa). Loimaan indeksit olivat seuraavat: elinvoima 47,5, vetovoima ja pitovoima 34,41 sekä yleisindeksi 41,0.

Yhteistyö yrittäjien ja yhdistysten kanssa on ollut aktiivista. Loimaa on näkynyt paikallisissa tapahtumissa, messuilla ja myös Power Cup lentopallotapahtumassa. Säännölliset tapahtumat ja ajankohtaiset aiheet ovat koonneet tapahtumiin paljon osallistujia (mm. Aamukahvit yhdessä järjestöjen, yritysten ja yhteistyötahojen kanssa, *Loimaan kaupunki goes yritykset* -päivä jne). Toiminta on näkyvää ja yhteistyötä kehittävä, ja tässä on onnistuttu erittäin hyvin.

Elinvoimatoimikunnan tehtävää ei ole tarkoin määritelty. Sillä ei myöskään ole itsenäistä päätösvaltaa. Kokoonpanonsa puolesta toimikunnassa yhdistyy elinkeinoelämän sekä poliittisen päätöksenteon näkökulmat. Toimikunnalla on mahdollisuus keskittyä toimikunnan itsensä määrittelemiin ja tärkeiksi näkemiin teemoihin huomioiden muun ohjaava toiminta ja foorumit.

Toimikunta toteaa kaupunkistrategiaa valmistellessaan vaikutukset seuraavasti – Toimikunnan poliittiset jäsenet vievät toimikunnan havaintoja valtuustoryhmilleen ja kehittämisjohtaja valtuustoseminaareihin.

Osa-alueen laajuuteen nähden elinvoimatoimikunta on kokoontunut harvoin - vain 3 kertaa vuoden 2025 aikana. Kaikki valtuuston poliittiset ryhmät eivät ole toimikunnassa edustettuina, joten tuo asioiden ja huomioiden kulkeutuminen tasapuolisesti poliittiseen keskusteluun valtuustoryhmien kautta toteutuu vain osittain (vrt hyvinvointitoimikunta, jossa kaikki valtuustoryhmät ovat edustettuina). TE- palvelujen tulo on laajentanut jo entuudestaan laajaa osa- aluetta.

Tarkastuslautakunta ehdottaa pohdittavaksi päätöksenteon uudistamista, siten, että kaupunki perustaa uuden, työ- ja elinvoimalautakunnan kaltaisen toimielimen, jolla on määritellyt tehtävät ja joka saisi poliittisen päätöksenteon oikeudet. Yrittäjien rooli on merkittävä varsinkin, kun katsoo niitä lukuisia foorumeja ja yhteistyökumppanuuksia, joita kaupungilla on. Uudistuksella voisi toteutua kaikkia osapuolia paremmin palveleva kokonaisuus. (Vrt. Lieto/yrittäjien neuvottelukunta tai Kaarina /Kaupunkikehityslautakunta).

9.2. TE-palvelut

Julkisten työvoimapalveluiden järjestämisvastuu työ- ja elinkeinotoimistoilta siirtyi kunnille 1.1.2025. TE-palveluista tuli vuoden 2025 alussa osa jokaisen kunnan lakisääteisiä tehtäviä ja sitä kautta osa jokaisen kunnan peruspalveluja. Siirtyvillä lakisääteisillä te-palveluilla haettiin vaikuttavuutta ja tehokkuutta. Uudistus toi palvelut lähemmäs kuntalaisia, mikä lisäsi työvoimapalvelujen saavutettavuutta ja vaikuttavuutta. Tarkoituksena oli, että kaikki nämä tekijät yhdessä tukevat työntekijöiden nopeamman työllistymisen tavoitetta sekä edistää työllisyyden lisäksi koko alueen elinvoimaa. Järjestämisvastuun siirto valtiolta kunnille oli hyvin mittava uudistus.

Henkilöasiakkaiden rinnalla tärkeänä kohderyhmänä uudistuksessa olivat myös yritysasiakkaat. Työvoimapalvelujen avulla sekä henkilö- että yritysasiakkaat saavat neuvontaa ja ohjausta työnhakuun ja työntekijöiden rekrytointiin sekä osaamisen kehittämiseen. Vuoden 2025 alussa astuu voimaan myös uusi kotoutumislaki, jonka myötä kunnille tuli kokonaisvastuu myös kotoutumisen edistämisestä.

Loimaa toteuttaa työllisyyspalvelujen lähipalvelut Loimaan lisäksi Auraan, Oripäähän, ja Pöytyälle osana Turun työllisyysaluetta. Loimaan seudun TE-lähipalveluiden henkilöresursseiksi 2025 vuodelle oli mitoitettu 20 htv:ta. Lisäystä tuli 16 htv. (4htv:ta siirtyy kaupungin nykyisiä elinvoimapalveluista.)

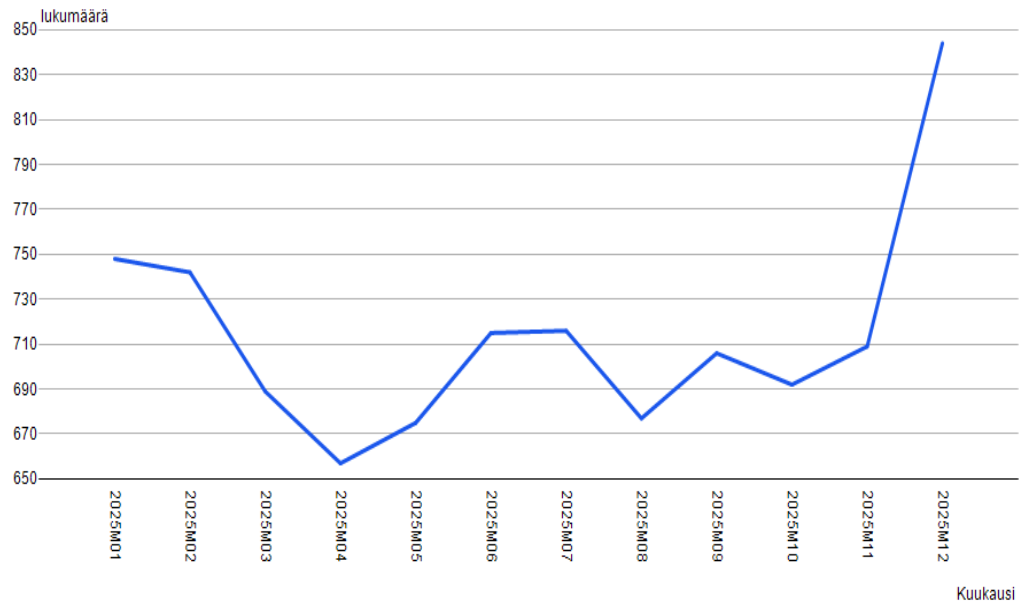
Turun työllisyysalueen tavoitteena on tarjota henkilö-, yritys-, ja työnantaja -asiakkaille kattavat ja kustannusvaikuttavat palvelut huomioiden kielelliset ja muut tarpeet. Strategialinjaukseen perustaviksi tavoitteiksi oli asetettu mm. seuraavaa: toiminnallisen tavoitteen puolella asiakkaan ohjaaminen kohti työmarkkinoita, koulutukseen tai polku kohti eläkettä.

-työmarkkinatuen kuntalista alle 200 hlö keskimäärin

-nuorten työttömien lukumäärä alle 100 hlö keskimäärin

Vaikea valtakunnallinen työllisyystilanne näkyi myös Loimaalla. Työttömien ja erityisesti pitkäaikaistyöttömien määrä kasvoi vuoden edetessä. Samalla uusien työpaikkojen määrä väheni. Sen takia työmarkkinatuen kuntaosuuden budjettia on jouduttu korottamaan 100 000 eurolla (TA + muutos 1 818 173 euroa) ja silti maksut ylittivät ollessa yhteensä 1 859 690 euroa.

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta kk:n lopussa muuttujina Kuukausi. Loimaa, Työttömät työnhakijat laskentapäivänä (lkm.).

Kaupungin työllisyyspäällikköä ei näy minkään toimielimen osallistujana. Lautakunta pyytää selvitystä käytetäänkö työllisyyspäällikön asiantuntemusta kaupungin päätöksenteossa riittävästi työllisyyttä edistämään?

9.3. Markkinointi- ja viestintä

Viestintäohje kaupungin organisaatioille on selkeä ja se korostaa ajan tasalla pysymistä erityisesti. Lisäksi se korostaa sitä, että yhtenäiset tavat ovat johdonmukaisen viestinnän perusta. Markkinointi- ja viestintäsuunnitelma on päivitetty strategiapäivityksen mukaiseksi.

Vuonna 2024 toteutettu brändiuudistus sai viimeiset silauksensa viime vuoden puolella ja uusi logo on saatu juurrutettua. Myyntiin ja markkinointiin on hankittu erilaisia tuotteita.

Lautakunta kysyy, miten hankinnoissa on noudatettu kestävän kehityksen periaatteita?

10. Tekninen ja ympäristöpalveluala

Tekniset- ja ympäristöpalvelut palveluala jaetaan seuraaviin palvelualueisiin; hallinto, rakennus – ja ympäristövalvonta, kunnallistekniset palvelut, tilapalvelut, mittaus- ja paikkatietopalvelut, ruoka- ja siivouspalvelut sekä kaavoitus. Kaavoitus on siirretty kaupunkikehitykseltä tekniseen ja tarkastuslautakunta pitää ratkaisua onnistuneena.

Toimintatuottojen ja -kulujen merkittävimmät poikkeamat on esitetty kunkin palvelualan kohdalla riittävällä tarkkuudella. Huomioiden tuottojen ja kulujen esitykset olivat vuoden 2025 toimintakatteen toteutuma 88,8 %, joka alitti muutetun talousarvionennusteen. Kokonaisuutena voidaan sanoa, että vuosi sujui suunnitellusti.

Kaupungin taloutta rasittavat edelleen käyttöä vailla olevat kiinteistöt. Työ on kuitenkin edistynyt arviointivuonna kahden kohteen myynnillä kahden kohteen purulla. Myytäviä kohteita on edelleen kaksitoista (12) joista vain kaksi on vapaana myytäviksi. Suojeltujen kohteiden (Hirvikosken entinen kunnantalo ja Kartanonmäen Pikkukartano) ja keskustan kaupungintalon osalta tulisi löytää ratkaisu.

Strategialinjauksiin perustuvat tavoitteet ovat toteutuneet hyvin, kun 24 kohdasta 21 kohtaa toteutuu.

11. Sivistyspalveluala

Sivistyslautakunta käsittää sivistyspalvelujen palvelualan. Palveluala jakautuu kolmeen palvelualueeseen: varhaiskasvatus, perusopetus ja keskiasteen koulutus sekä vapaa-aikapalvelut. Vuonna 2025 strategialinjauksiin perustuvia tavoitteita olivat: 1. Panostamme ihmisten hyvinvointiin ja ennaltaehkäisemme syrjäytymistä kaikissa ikäryhmissä. 2. Tarjoamme lapsille ja nuorille viihtyisän ja turvallisen kasvun ja oppimisen paikan 3. Pääosiltaan strategialinjauksiin perustuvat toiminnalliset tavoitteet ovat myös toteutuneet ja toimintaa on kehitetty niiden suuntaisesti.

Sivistyslautakunnan talous toteutui siten, että toimintatuotot toteutuivat n. 272 000 euroa arvioitua suurempina, mitä selittävät kotikuntakorvauksien kasvu ja erilaisten opetuspalvelujen myynnistä saadut tulot. Sivistyslautakunnan toimintakulut alittuivat n. 342 000 eurolla, mitä voidaan pitää kaupungin talouden kannalta myönteisenä asiana. Palvelujen ostot toteutuivat n. 285 000 arvioitua pienempänä, mikä johtui siitä, että kaupungin maksama lukio-opetuksen maksuosuus oli 200 000 euroa pienempi kuin aiempina vuosina. Sivistyslautakunnan osuus kaupungin toimintakuluista v. 2025 oli 59,39 %.

Lukujen perusteella näyttää siltä, että tulojen ja menojen budjetointi on tullut jossain määrin vaikeammaksi.

11.1. Varhaiskasvatus

Loimaan kaupungissa on vuoden 2025 syksyllä ollut 9 omaa päiväkotia. Virttaan uusi päiväkoti on valmiina kesän 2026 aikana ja päiväkoti aloittaa toimintansa elokuun alussa. Metsämaan päiväkodin on tarkoitus valmistua kesällä 2027. Kaupungissa toimii myös kolme yksityistä päiväkotia, Verkanappuloiden Nappulapellon ja Nappulakosken päiväkodit sekä Touhula Alastaron päiväkoti. Esiopetusta on järjestetty 11 päiväkodissa lukuvuonna 2024–2025. Lisäksi yksi varhaiskasvatuksen esiopetusryhmä toimii Kirkonkylän koulun tiloissa. Lukuvuonna 2024–2025. Kaupungissa on yksi vuorohoitoa järjestävä päiväkoti (Peltonen). Näiden lisäksi kaupungissa työskentelee 10 perhepäivähoitajaa.

Hoitopäivän hinta päiväkodeissa omana toimintana on maksanut 105 euroa/päivä ja hankittuna palveluna päiväkodeissa 71 euroa/päivä. Esi- ja perusopetuksen oppimisen tuen järjestelmä uudistui 1.8.2025 alkaen. Varhaiskasvatuksen toiminnassa ja toimintaympäristöjen kehittämisessä on panostettu liikkumista ja hyvinvointia edistäviin toimintamalleihin. (mm. varhaiskasvatuksen hyvinvointitiimi), mikä täten on linjassa kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteisiin.

Päivähoitotoiminnan laatu on palautekyselyissä arvioitu hyväksi, keskiarvo on 3,4 (asteikko 1-4). Osallistumisaste varhaiskasvatukseen on Loimaalla ollut valtakunnan kärkeä. Lapsia on ollut varhaiskasvatuksen piirissä 552. Nykyisestä henkilöstöstä 91 prosentilla on muodollinen kelpoisuus tehtävään, mitä voidaan pitää hyvänä määränä.

Varhaiskasvatuksen toimintatuotot vähenivät n. 65 000 eurolla v. 2024 verrattuna. Hoitopäivämaksuista saatavat tuotot ovat asiakasmaksulain muutoksen vuoksi vähentyneet merkittävästi.

Henkilöstökulut ylittyivät noin 220 000 eurolla budjetoidusta. Ylitystä selittää mm. sijaisuuskulujen ja eläkekulujen ylittymiset ja ns. lomapalkkavelka. Vuoteen 2024 verrattuna toimintakulut lisääntyivät n. 348 000 eurolla. Yksin henkilöstökuluissa kasvua oli 228 000 euroa ja palvelujen ostoissa n. 70 000 (ostopalvelujen hinnankorotukset). **Henkilöstökulujen budjetointi talousarviossa on hyvä saada tarkemmaksi. Varhaiskasvatuksen riskitekijöinä voidaan edelleen pitää osaavien ja pätevien sijaisten saamista sekä varhaiskasvatusikäisten määrän vähenemistä tulevina vuosina, mikä voi tarkoittaa, että yksityisen toimijan päiväkotipalvelujen osalta optiota ei käytetä v. 2027–2028? Tuolloin myös Metsämaan uusi päiväkoti on valmiina.**

11.2. Perusopetus

Vuonna 2025 perusopetuksen toiminnallisina tavoitteina oli; varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteistyön vahvistaminen (kasvun ja oppimisen polku). Tämä tavoite on arvioitu toteutuneeksi. Esi- ja perusopetuksen oppimisen tuen järjestelmä uudistui 1.8.2025 alkaen. Perusopetuksessa painottui myös Osaavan työvoiman Loimaa-kärkihanke. Yritysten ja koulujen yhteistyötä on toteutettu yrittäjyyskasvatuksella mm. Teemapäivillä ja yritysvierailuilla. Tämän osalta tavoitteet ovat toteutuneet hyvin.

Toinen toiminnallisista tavoitteista: Liikkumisen, hyvien elintapojen (ravitseminen, liikunta, uni) ja hyvinvoinnin edistäminen, arvioitiin toteutuneen osittain. Loimaan lasten fyysistä toimintakykyä mittaavat Move!-testitulokset ovat olleet hieman valtakunnan tasoa heikompia. Sen sijaan kouluterveyskyselyn tulokset ovat parantuneet edellisestä mittauksesta. Elokuussa 2025 käynnistyi liikkuva koulu ja Move!-liikuntaneuvonnan hanke, jolla pyritään parantamaan lasten ja nuorten fyysistä toimintakykyä. Toiminnallisista tavoitteista kolmas: Monipuolinen kerhotoiminta on toteutunut. Keväällä 2025 kerhoja toteutui 45 ja syksyllä 41. Neljäs tavoite: Turvalliset, terveelliset ja kasvua/oppimista tukevat tilat ja sisäilman seuranta kouluilla on tavoitteena arvioitu toteutuneeksi.

Perusopetuksen toimintakulut alittuivat n. 400 000 eurolla budjetoidusta. Opettajien palkkakulut oli budjetoitu merkittävästi korkeammiksi kuin v. 2024 toteutuneet palkat. Henkilöstökulujen kasvu oli kuitenkin noin 100 000 euroa (mm. Palkankorotusten vaikutus ja sijaisuuskulujen lisääntyminen). Vuoteen 2024 verrattuna toimintakulut lisääntyivät noin 26 000 euroa. Toimintatuotot lisääntyivät noin 190 000 eurolla (kotikunta- ja opetuskorvaukset) vuoteen 2024 verrattuna.

Perusopetuksen huolenaiheina lähivuosina ovat oppilasmäärän väheneminen ja sen seurannaisvaikutukset tuntikehykseen ja opetusryhmien määrään ja opettajien määrään ja työtunteihin. Myös valtionosuuksien mahdollinen väheneminen on taloudellinen riski. Perusopetuksen käyttökustannuksiin haastetta tuovat mm. pienehköt yksiköt, laaja erityisopetus, laaja tuntikehys sekä kuljetusoppilaiden merkittävä osuus. Päätökset palvelurakenteen muutoksista olisi kyettävä tekemään riittävän ajoissa, jotta muutoksiin voidaan valmistautua hyvissä ajoin.

Henkilöstön erityisosaamista oppilaiden tukemisessa, on v. 2025 aikana vahvistettu edelleen nepsy-valmennuksella ja MAPA-haasteellisen käyttäytymisen hallinta)-koulutuksilla, mikä tuo varmasti tarvittavaa lisäosaamista opettajille/ohjaajille. Hirvikosken yhtenäiskoulussa ja Puistokadun koulussa älylaitteiden käyttö on kielletty oppitunneilla ja myös ruokailu on rauhoitettu kännyköiltä. Puhelimet kerätään kännykkäparkkeihin. Siirtymien ja välituntien aikana puhelinten käyttö on sallittua. Nykyistä käytäntöä pidetään riittävänä ja tarkoituksenmukaisena. **Kouluissa on otettu käyttöön Luokkahenki KIUSA, joka auttaa koulukiusaamisen tunnistamisessa. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että kiusaamiseen puututaan heti ja ajoissa, kun sitä havaitaan ja tunnistetaan. Jokaiselle oppilaalle on taattava turvallinen oppimisympäristö.**

11.3. Vapaa-aikapalvelut

Loimaan kaupungin liikuntapalvelut, taiteen perusopetuksen oppilaitokset (musiikki- ja tanssiopisto, työväenopiston alaiset kuvataidekoulu, teatterikoulu) sekä työväenopiston vapaan sivistystyön kurssitarjonta sekä kaikille avoimet konsertit, näyttelyt ja muut tapahtumat muodostavat merkittävän osan kunnan vapaa-aikapalvelujen kokonaisuutta. Näiden toimijoiden kautta toteutuvat laaja-alaisesti hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteet. Haasteena ja

riskitekijänä on se, että vapaa-aikapalvelujen päätoiminen henkilöstö on suhteellisen vähäinen, mikä poikkeustilanteissa aiheuttaa haavoittuvuutta tehtävien hoidossa.

11.3.1. Kirjastopalvelut

Kirjaston palveluita pääsee käyttämään kaupungin keskustassa sijaitsevan pääkirjaston lisäksi Alastaron, Hirvikosken ja Mellilän lähikirjastoissa. Omatoimikirjastojen käyttöönottoa on tarkoitus jatkaa ensin Hirvikosken -ja sitten Mellilän kirjaston osalta. Mellilän kirjasto on tarkoitus peruskorjata tai siirtää vanhalle terveysasemalle ja muuttaa omatoimikirjastoksi. Molemmista vaihtoehdoista on tekeillä hankesuunnitelma. **Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että kaupunki korjaa kiireellisesti Mellilän kirjaston julkisivua**, vaikka nykyisen kirjastorakennuksen peruskorjaus tai kirjaston siirto vanhalle terveysasemalle toteutuisi lähivuosina. Julkisivun korjaus on kuitenkin vähäinen kustannuksiltaan. Kirjastorakennusten kunnolla on merkitystä kaupunginosien yleisilmeeseen ja ihmisten viihtyvyyteen. Myös pääkirjastossa on useita korjausrakentamisen tarpeita lähivuosina mm. ikkunoiden uusiminen.

Loimaan pääkirjastossa järjestetään mm. lähinnä aikuisille sopivia luentoja, lukupiirejä ja kirjailijavierailuja. Tapahtumia on ollut kiitettävästi ja erityisesti paikallishistoriaa käsittelevät luennot ovat keränneet paljon yleisöä. Kirjastosta saa myös digitukea. Digituen avulla autetaan asiakasta käyttämään laitteita ja asioimaan arjen sähköisissä palveluissa itsenäisesti ja turvallisesti. Kirjastojen käyttö ja lainausmäärät ovat olleet v. 2025 hienoisessa kasvussa. Alastaron kirjaston kävijämäärä kuitenkin väheni. **Hirvikosken kirjaston kävijämäärä kasvoi 8,1 %, Mellilän kirjaston 2 % ja pääkirjaston 0,6%.**

11.3.2. Kulttuuripalvelut

Kulttuuripalveluiden tehtävänä on luoda mahdollisuuksia ja edellytyksiä taiteen harjoittamiselle sekä kotiseututyön ja perinteen harrastamiselle. Kulttuuripalvelut vastaavat Loimaan taidetalon, Alpo Jaakolan patsaspuiston, kuivurigallerian ja Vesikosken myllyn toiminnasta sekä Heimolinnan juhlatilan vuokrauksesta. Heimolinnassa järjestettiin tiistaikonserttien lisäksi paljon muita konsertteja ja tapahtumia. **Kulttuuripalveluissa vuoden 2025 toiminta on ollut monipuolista mm. Elokuussa järjestetty Loimaan kulttuurikierrokseen osallistui 32 tahoja. On hyvä, että kaupunki on päättänyt tehdä myös kulttuuria koskevan selvityksen.**

11.3.3. Liikuntapalvelut

Liikuntapaikkainvestoinneissa urheilukeskuksen huoltorakennus ja harjoitushalli ovat pääinvestointeja lähivuosina. Tarkastuslautakunta pitää

tärkeänä, että investointien todelliset suunnittelu- ja rakentamiskulut lasketaan huolellisesti ja kustannustehokkaasti.

Kaupunginhallituksessa hyväksyttiin liikuntasuunnitelma vuosille 2025–2030, jonka perusteella liikuntapalveluita ja liikuntapaikkoja kehitetään. Liikuntapalvelut on ottanut v. 2025 aikana palveluihinsa liikuntaneuvonnan kaikille kuntalaisille ja henkilökunnalle. Elokuussa 2025 aloitettiin Liikkuva koulu ja Move!-liikuntaneuvontahanke tukemaan lasten ja nuorten liikunnallista elämäntapaa. Tämän puitteissa on mahdollista antaa yksilöllistä liikuntaneuvontaa, sitä tarvitseville ja haluaville.

Liikuntapalveluilla on merkittävä rooli yhdessä urheiluseurojen kanssa eri ikäisten asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä. Tämä yhteistyö on v. 2025 aikana vahvistunut ja toteutunut varsin hyvin. Loimaalla järjestetty Power Cup oli tästä toimivasta yhteistyöstä vahva osoitus.

11.3.4. Nuorisopalvelut

Nuorisopalveluilla on neljä nuorisotaloa, jonne kaikilla nuorilla on vapaa pääsy ja jossa on turvallisia aikuisia paikalla. **Nuorisotilojen tulisi olla aina turvallisia ja esteettömiä, kuitenkin mm., Hirvikosken nuorisotila on esteellinen.**

Nuorisopalveluilla käytössä on lisäksi Kalikan virkistysalue. (Loimaan kaupunki ja Pöytyän kunta jatkavat virkistysalueiden yhteiskäyttöä vuoroviikoin, jolloin kuntalaisille on koko kesän virkistäytymismahdollisuus Pyhäjärven rannalla). Kalikan virkistysaluetta tulisi kehittää leiritoiminnan tarpeita ajatellen.

Koulunuorisotyöntekijä lisää kouluviihtyvyyttä ja yhteisöllisyyttä yläkouluilla nuorisotyöllisin keinoin. Koulunuorisotyöntekijä pitää murkkuikäisten vanhempainryhmää. Etsivä nuorisotyö pyrkii auttamaan koulu- tai työelämän ulkopuolelle jääneitä nuoria sekä muuten vaikeassa elämäntilanteessa olevia nuoria. Loimaa on mukana nettinuorisotyössä (Netari), joka tarjoaa osaltaan avoimen toiminnan palvelua mm. syrjäseutujen nuorille.

Nuorisovaltuusto huolehtii nuorten äänen kuulumisesta päätöksenteossa ja antaa nuorille mahdollisuuden osallistua päätöksentekoon ja oppia demokratian toimintaa. Nuorisovaltuuston toiminta on ollut varsin aktiivista ja se on vaikuttanut mm. Hyvinvointikertomukseen loimaalaisten nuorten palvelutarpeista. **Nuorisovaltuuston toiminta tarvitsee jatkossakin tutun viranhaltijan tukea ja opastusta.**

11.3.5. Työväenopisto ja musiikkiopisto

Työväenopiston toiminta käsittää perinteisen vapaan sivistystyön lisäksi mm. Lapsille ja nuorille annettavaa taiteen perusopetusta yleisen oppimäärän mukaan. Taiteen perusopetukseen osallistuu vuosittain 350–400 opiskelijaa, mitä voidaan pitää hyvänä määränä. Alle 16-vuotiaita on osallistunut eri taidemuotoihin yhteensä 354. **Työväenopiston liikuntakurssit tarvitsivat tarkoituksenmukaisemmat tilat.** Osaa nykyisistä tiloista ei ole suunniteltu liikunnan harrastamiseen ja se rajoittaa käyttäjien täysipainoista osallistumista.

Musiikkiopistolla oli kolme kouluvierailua, neljä vanhainkoti/palvelukotivierailua ja yksitoista musiikkiopiston ulkopuolella järjestettyä, suurelle yleisölle avointa tilaisuutta, mitä voidaan pitää hyvänä määränä.

12. Loimaan vesi -liikelaitos

Loimaan Vesi -liikelaitos on laadukkaiden ja ekologisten vesihuoltopalvelujen toimintavarma tuottaja nyt ja tulevaisuudessa.

Sillä on oma johtokunta, joka valvoo ja vastaa sen toiminnasta. Loimaan Vesi -liikelaitoksen tilikauden liikevaihtotulos vuonna 2025 oli 4,083milj.€ (2024: 3,914 milj. €). Vuoden 2025 tilikauden tulos oli 282 288 € ylijäämäinen.

Vuoden 2025 leuto talvikausi ja rankkoja yhtäjaksoisia sateita ei ollut koko vuonna.

Putkirikkojen vähäiseen määrään (3 kpl) vaikutti vuoden 2025 leuto talvi ja yhtäjaksoisten rakkasateiden puuttuminen. Käyttökulut ovat olleet vastaavasti näiden osalta ennakoitua pienemmät. Veden taksoja korotettiin uudelleen valmistelun jälkeen 12 % vuoden 2025 alussa. Tilinpäätös osoittaa, että tehdyt korotukset ovat olleet välttämättömiä taloudellisesti pitkäjänteisen toiminnan turvaamiseksi ja että tähän tavoitteeseen ollaan pääsemässä. Välitöntä tarvetta ei vesi taksojen korotukseen ole.

Taloudellisesti merkittävin investointihanke oli keväällä alkanut ja kaupungin kanssa yhteistyössä toteutettava Juvanportin asuinalueen rakentaminen sekä Peltokujan-Vapaudenkadun jätevesisaneeraus, pääjätevesiviemäri, Mäkitalonkadun jäteviemärisaneeraus sekä yhden jätevesipumppaamon saneeraus.

Loimaan Vesi on toteuttanut riskienhallinnan tarkastelua valmiussuunnittelussa ja laitosten riskikohteiden kartoituksessa. Laajamittainen riskientarkastelu WSP (water safety plan talousveden riskienhallintasuunnitelma) on toteutettu kesän ja syksyn aikana, suunnitelmassa otetaan kantaa puhtaan veden hankinnan ja jakelun riskeihin.

Pienessä organisaatiossa osaava ja motivoitunut henkilökunta on avainasemassa. Ja varsinkin organisaatiossa, jonka tehtävä on niinkin itsestään selvä ja tavallinen asia kuin puhtaan juomaveden toimittaminen. Pienikin häiriötilanne veden jakelussa nostaa herkästi tunteet pintaan kuluttajilla. **Voisiko vielä paremmalla ja nopeammalla tiedottamisella parantaa muuten laadukasta toimintaa kuluttajille?**

Vesiliikelaitoksen investoinnit ovat pysyneet samassa tasossa kuin edellisvuosina.

Vesiliikelaitos	TA 2025	TA+M 2025	TP 2025	Poikkeama	Käyttö %
Investointimenot	-1 900 000	-1 900 000	-1 151 290	-748 710	61%
Investointitulot	0	0	0	0	0%
Investoinnit netto	1 900 000	1 900 000	-1 151 290	-748 710	61%

Investointimenojen alittuminen selittyy sillä, että osa hankkeiden aloituksesta siirtyi vuodelle 2026.

13. Muut tytäryhteisöt ja kuntayhtymät

13.1. Kehitys Oy Kurittula

Kehitys Oy Kurittulan toiminta on ollut erittäin vähäistä vuoden 2025 aikana, samoin kuin edellisinäkin vuosina. Loimaan kaupungin omistama Kehitys Oy Kurittula on ollut perustamassa Kiinteistö Oy Loimaa Yrityspuistoa vuonna 2021, josta omistaa 35,7 %

Kehitys Oy Kurittulan sijoitukset Kiinteistö Oy Loimaan Yrityspuistoon olivat yhteensä 31 250 € osakkeisiin (25 kpl) ja 187 750 € SVOP-rahaston kautta.

Yhtiön vuoden 2025 tulos oli 2 163 € alijäämäinen ja tasearvo 31.12.2025 oli 308 992 € (31.12.2024: 311 156 €).

13.2. Hulmin Huolto Oy

Hulmin Huolto Oy hoitaa Loimaan Vuokra-asunnot Oy:n ja Loimaan kaupungin omistamien huoneistojen vuokrauksen ja kiinteistö huollon pl. osa Alastaron kiinteistöstä. Hulmin Huolto Oy:n liikevaihto vuonna 2025 oli 688 881 € (vuonna 2024: 689 759 €). Vuodelta 2025 yritys teki 12 918 € ylijäämäisen tuloksen (vuonna 2023: 11 604 €).

13.3. Kiinteistö Oy Loimaan Vuokra-asunnot

Kiinteistö Oy Loimaan Vuokra-asunnoille kuuluu 35 vuokrataloa ympäri Loimaata. Huoneistoja on yhteensä 468 kpl. Huoneistojen käyttöaste tilinpäätöshetkellä 92

-%:n tasolla, laskua edelliseen vuoteen 4 %. Asuntoja oli tyhjänä tilinpäätöshetkellä yhteensä 29, joista vuokrauskunnossa olevia asuntoja oli 22.

Kiinteistö Oy Loimaan vuokra-asuntojen tulos vuonna 2025 oli 0 euroa.

Vuoden 2025 isompia remontteja oli kolmen kiinteistön kattosaneeraus, sekä 1 kpl käyttövesisaneeraus ja julkisivuelementtien saumojen uusiminen. Pelastuslain muutos palovaroittimien osalta lisäsi hetkellisesti työn määrää normaalin huoltotyön lisäksi.

Yhtiön kiinteistöjen korjaukset suunnitellaan ja toteutetaan PTS-suunnitelman pohjalta. Korjaustarpeen on arvioitu olevan vuositasolla 1 miljoonan euron luokkaa seuraavan 15 vuoden aikana, joten korjausvelkaa on todella paljon.

Vuosien 2026–2027 aikana Valtiokonttorin lainoja päättyy ja maksettavaksi tulevat suuret loppuerät. Valtiokonttorilta on haettu syksyllä 2025 tervehdyttämisavustuksena lainaehtojen muutosta muutamien lainojen osalta, jotta lyhennykset jakautuisivat tasaisemmin tuleville vuosille.

Tarkastuslautakunta esittää, että yhtiön hallitus tekee tarkennettuja suunnitelmia PTS- suunnitelmien tueksi, jossa kerrotaan yksityiskohtaisemmin kiinteistöjen kunnostus-/purkutoimenpiteet rahoitus- ja aikataulusuunnitelmineen.

13.4. Kiinteistö Oy Telkäntie

Kiinteistö Oy Telkäntien omistuksessa on kolme asuinkerrostaloa, joiden yhteenlaskettu huoneistomäärä on 75 kpl. Vuokrausaste vuonna 2025 oli 85 %:n tasolla (vuonna 2024: 90 %).

Yhtiön vuokrausaste pysyi hyvänä noin viisi vuotta ja alkoi heiketä vuodesta 2023 alkaen. Tilikauden tulos vuonna 2025 oli 11 014 € tappiollinen (vuonna 2023: - 10 496 €). Maksuvalmius on ollut heikko. Yhtiössä tehtiin isot saneeraukset omista varoista ilman lainaa. Yhtiö sulautuu 1.1.2027 Kiinteistö Oy Loimaan Vuokra-asunnot Oy:öön.

Fuusioituminen Loimaan Vuokra-asunnot Oy:öön ei ratkaise kummankaan yhtiön ongelmia ilman huomattavia lisätoimenpiteitä.

13.5. Loimaan Kaukolämpö Oy

Loimaan Kaukolämpö Oy on Loimaan kaupungin kokonaan omistama yhtiö. Loimaan kaupunki ja Loimaan Kaukolämpö Oy lunastivat 30.6.2025 kaikki Sallilan Energian aiemmin omistamat yhtiön osakkeet suoralla osakekaupalla.

Loimaan Kaukolämpö myy kaukolämpöä Loimaan kaupunkialueella sekä Alastaron taajaman alueella. Vuosi 2025 oli Loimaan Kaukolämpö OY:n 46 toimintavuosi.

Tilikauden keskilämpötila oli Suomen mittaushistorian toiseksi korkein, jolloin lämmön myynti jäi keskimääräistä alhaisemmaksi. Samaan aikaan polttoaineiden hinnat tippuivat keskimäärin 5 %.

Laitosten toiminnan ja huoltovarmuuden parantamiseen panostettiin tilikaudella tekemällä seuraavia toimenpiteitä: Tehokkaamman varavoimakoneen hankkiminen, asiakkaiden energiamittareiden uusiminen, jotka tehostava verkoston tuotannonoptimointia ja laitosten käyttöautomaation uusiminen.

Lämmön myyntimäärä oli 79 GWh myynti laski n. 8 % edelliseen tilikauteen verrattuna. Osa syynä 0.8 °C korkeampi keskilämpötila edelliseen vuoteen verrattuna.

Liiketoiminnan liikevaihto laski 0,7 %. Varsinaisen liiketoiminnan vuoden 2025 voitto ennen veroja oli 371 521 €. Tulosta kuitenkin paransi päästöoikeuksien myynti osakekaupan vuoksi. Vuoden 2025 tilikauden voitto oli yhteensä 1 616 683 € ennen veroja.

Kannattavuutta paransi vuonna 2024 tehty hinnankorotus ja polttoaineen keskihinnan lasku. Kuluneen tilikauden investoinnit olivat noin 0,8 milj.€.

Yhtiön taloudellisen tuloksen kannalta olennaista on kustannustehokas lämmöntuotanto, investoinnit ja operatiivinen toiminta. Datakeskuksen hukkalämpöjen hyödyntäminen ja sähkökattiloiden käyttö monipuolistaa tuotannon mahdollisuuksia, sekä vähentää biopohjaisten polttoaineiden polttamista.

Loimaan Kaukolämpö Oy:n riskeinä voi nähdä päästöoikeuksien (31.12.2025 85.010 tCO₂) markkina-arvon heiluminen ja omistajatason suuret osinkovaatimukset.

13.6. Kiinteistö Oy Alastaro-koti

Pienin kaupungin tilinpäätökseen yhdistettävistä tytäryhteisöistä on Kiinteistöosakeyhtiö Alastaro-koti, josta omistusosuus on 60 %

Yhtiön liikevaihto vuonna 2025 oli 68 852,10 euroa ja tulos 1 884,12 euroa ylijäämäinen. Maksuvalmius on hyvä ja tilikaudella tehtiin tavanomaisia huolto- ja vuosikorjaustöitä.

13.7. Kuntayhtymät Lounais-Suomen Koulutuskuntayhtymä (Novida)

Lounais-Suomen Koulutuskuntayhtymä tuottaa Loimaan lukiopalvelut. Yhtymän tulos oli 112 303 € ylijäämäinen (vuonna 2024: 0,85 milj. €).

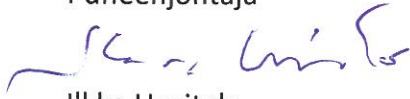
13.8. Varsinais-Suomen liitto

Varsinais-Suomen Liiton tulos oli 60 279 € ylijäämäinen (2023: 185 960 €).
Tarkastuslautakunta kysyy, miten kaupunki voisi omassa toiminnassaan hyödyntää paremmin liiton jäsenyyttä?

14. Allekirjoitukset

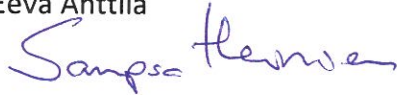
Timo Lahtinen
Puheenjohtaja

Ilkka Uusitalo
varapuheenjohtaja

Eeva Anttila

Sampsa Heinonen

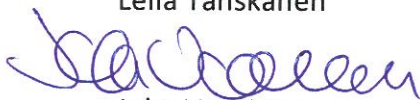
Mimosa Helander

Mari Koenkytö

Leila Tanskanen

Juha Vuorinen